

TEMMUZ

- 15-18 Avrupa fosil yakıtları, AAPG Uluslararası Konf., Cenevre, İsviçre.
21-28 8. Dünya deprem mühendisliği konferansı, Earthq. Eng. Res. Inst. San Fransisko, ABD.

AĞUSTOS

- 4-14 27. Uluslararası Jeoloji Kongresi, IGC, Moskova, SSCB.
9-18 Kristalografi 13. Olağan toplantı ve uluslararası kongresi, Hamburg, B. Almanya.

- 24-30 6. Uluslararası polinoloji konferansı, Calgary, Kanada.

EYLÜL

- Kaledonid orojenezi, IGCP, Edinburgh, İngiltere.
10-14 5. Uluslararası titanyum konferansı, Münih, B. Almanya.

Not: Toplantılar takvimine, yeni giren toplantılar alınmıştır. Bir önceki sayılarda yayınlananlar yer almamaktadır.

TJK'dan haberler

37. TÜRKİYE JEOLJİ BİLİMSSEL VE TEKNİK KURULTAYI

Türkiye Jeoloji Kurumu'nun 37. Bilimsel ve Teknik Kurultayı 21-25 Şubat 1983 tarihleri arasında Ankara'da yapıldı. MTA Enstitüsü Kültür Sitesi'nde düzenlenen toplantıya yerli ve yabancı çok sayıda yer bilimci katıldı.

Kurultay, TJK Başkanı Dr. M. Cemal Göncüoğlu'nun konuşmasıyla açıldı. Göncüoğlu, konuşmasında özetle şunlardan söz etti:

«1983 yılı biz yer bilimcilere kıvanç veren bir yıl. Bu yıl ülkemizde — ilk kez İstanbul Üniversitesi'nde — jeoloji öğretiminin başlamasının ellinci yıldönümü. Bunun yanında, kesiksiz 37 yıldır giderek daha nitelikli olan araştırmaları ve sonuçlarını kamuoyuna aktaran, kendi arasında tartışarak daha da olgunlaştırma başarısını gösteren bir uğraşımın içinde bulunmaktayız. Böylesine başarıya erişmiş bir mesleğin mensupları olmaktan gurur duymak hakkımızdır.

Temel bilimlerin ve onun bir parçası olan yer bilimlerinin iki ana araştırma yöntemi vardır. Bunlardan biri uygulamaya dönüktür. Diğerinde ise temel bilgilerin sağlanması amaçlanmaktadır. Bu iki araştırma yöntemini birbirinden kopuk düşünmek mümkün değildir. Yaklaşık beş bin yıldır yüzeyde görülen doğal kaynakların işletildiği ülkemizde, yakın gelecekte daha değişik arama yöntemlerine geçmek gerekmektedir. Belki bugün ütopik olarak nitelendirilen, jeodinamik modellerde anlamını bulan yeni jeoloji anlayışı geleneksel jeoloji uygulamaları ile bütünleşerek yer bilimcinin işlevini belirleyecektir.

Araştırma - uygulama bütünlüğü konusunda hem uygulamacı kuruluşlarımıza, hem de üniversitelerimize büyük görev ve sorumluluk düşmektedir.

Üniversitelerimizden söz etmişken önemli bir olguya bir kez daha değinmek istiyorum. Bilindiği gibi ülkemizde 11 üniversitemin değişik bölümlerinde yer bilimci öğrenim görmektedir. Her yıl yüzü aşkın yer bilimci mesleğe katılmaktadır. Bu yeni mezunların yüzde 85'i iş bulamamaktadır. Durum böyle iken öğrenim kurumlarımızda jeoloji bölümlerinin kontenjan-

larının ikiye katlanması yer bilimciler açısından bir takım sorunları beraberinde getirecektir. Bu sorunların ilki gelecekte eğitim niteliğinin olumsuz yönde etkilenmesi, diğeri de işsizlik oranının artması biçiminde ortaya çıkacaktır.

Dikkatle bakıldığında bu durum yıllardır dile getirilmeğe çabaladığımız bir ulusal yer bilimleri politikasının yetkililerce ivedilikle ele alınması gereğini ortaya çıkarmaktadır. Uzun dönemde ülkemizde gereksinmesi duyulan yer bilimcilerin nicelik ve nitelikleri nin belirlenmesi, uzmanlık konularının ağırlık noktalarının öngörülmesi, bu konularda hangi öğretim kurumlarının eğitim vereceğinin saptanması, yetiştirilen elemanların uygulamacı kuruluşlarda uzmanlık kazandıkları alanda ve vakit kaybetmeden üretken olmalarının sağlanması bu politikanın ana hatları olmalıdır. Böylece temel jeoloji hizmetlerinin tek elden yürütülmesi sağlanarak, zaman, eleman ve madde kaynak harcaması önenebilir. Uygulamacı kuruluşlar arasında işbirliği geliştirmeli, jeoloji hizmetlerinin ancak merkeziyetçi örgütlenme ile daha ekonomik çalışacağı dikkate alınmalıdır. Bu gerçeklere uyulmadan girişilecek yeni düzenleme çalışmaları — ki bunların gündemde olduğunu basından öğreniyoruz — istenen amaca uygun düşmeyebilir. Ana hatlar belirlenirken, yapıları birbirinden farklı olan öğretim kurumları ile uygulayıcı kuruluşlar arasında bir türlü istenen düzeye erişemeyen eşgüdüm sağlanmalıdır.»

Açılış oturumunda daha sonra MTA Enstitüsü Genel Direktörü M. Sıtkı Sancar, ve öğretim kurumları adına konuşacak olan İTÜ Maden Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Erdoğan Yüzer adına Doç. Dr. Naci Görür söz aldılar. Konuşmacılar ülkemizde maden, petrol ve hammadde araması ve mühendislik konularında jeologların ülkemiz ekonomisine katkılarını dile getirdiler.

Bu oturumda açılış konuşmalarından sonra 1983 yılı «Hamit Nafiz Pamir - Yer Bilimleri Hizmet Ödülü», ODTÜ Jeoloji Mühendisliği Bölümü'nden Prof. Dr. Melih Tokay'a düzenlenen bir törenle verildi. Ayrıca TJK üyeliğinde 25 yılını dolduranlara «Onur»

ve 30 yılını dolduranlara ise «Altın Çekiç» belgeleri dağıtıldı.

Kurultay boyunca iki salonda birden sürdürülen oturumlarda, Bilimsel ve Teknik Kurullarca seçilen 77 bildiri yer aldı. Bu yılki kurultayda yer bilimlerinin çeşitli dallarındaki araştırmaları konu alan bildiriler jeoloji, ofiyolit, Kuzey Anadolu, Güneydoğu Anadolu, neotektonik, maden yatakları, petroloji, uygulamalı jeoloji ve konferans oturumlarında sunuldu ve tartışıldı. Ayrıca dört özel konulu toplantı yapıldı:

- Trakya Bölgesi'nin jeolojisi simpozyumu,
- Türkiye'nin Çimento Hammaddesi ve Sorunları Simpozyumu,
- Türkiye 7. Jeomorfoloji Bilimsel ve Teknik Kurultayı,
- Jeotermal Enerji Derneği Bilimsel ve Teknik Toplantısı.

Açılış günü gecesi yapılan TJK'nın geleneksel «Bilimsel Danışma Konseyi Toplantısı» MTA Enstitüsü Genel Direktörlüğü'nün katkısıyla Enstitü salonlarında düzenlendi. Toplantıya, TJK Yönetim Kurulu ve Bilimsel ve Teknik Kurullar üyeleri, TJK'nın üniversitelerde görevli profesör ve doçent üyeleri ve MTA Enstitüsü Genel Direktörü M. Sıtkı Sancar katıldı. Kurultay süresince MTA Enstitüsü, DSİ ve Çimento Sanayi kendi çalışmalarını tanıtan iş sergileri de düzenlediler.

—«OO»—

38. DÖNEM YÖNETİM KURULU

Bakanlar Kurulu'nun kararnamesi uyarınca TJK'nın Genel Kurulu bu yıl yapılamadı ve eski yönetim, onur ve denetim kurulları 38. dönemde de görevlerini sürdürecektir. Ancak eski yönetim kurulundan yazman Mehmet Biten sağlığı nedeniyle, yayım üyesi Ongun Yoldemir askere gitmesi nedeniyle ve kitaplık üyesi Dr. Aral İ. Okay İTÜ'de görev alması nedeniyle yönetim kurulundan ayrılmak zorunda kaldılar. Yerlerine, 37. Kurultay'da seçilen yedekleri görev aldılar. 38. Dönem Yönetim Kurulu şu şekilde oluştu:

Başkan	: Dr. M. Cemal Göncüoğlu (MTA)
2. Başkan	: Vedat Oygür (MTA)
Yazman	: Metin Yazman (TPAO)
Sayman	: Eşref Atabey (MTA)
Yayım yazmanı	: Bekir M. Ürgün (MTA)
Kitaplık yazmanı	: Tayfun Bilgiç (MTA)
Sosyal ilişkiler üyesi	: Yılmaz Soysal (AÜFF)

—«OO»—

BİLİMSEL VE TEKNİK KURULLAR

TJK'nın 38. dönem çalışmalarında etkinliklerini yürütecek olan Bilimsel ve Teknik Kurullar belirlendi ve çalışmalarına başladılar. Kurulların oluşturulması sırasında çalışmaların bütünlüğünü bozmamak, böylece çalışmalarda zaman kaybını önlemek ve giderek uzmanlaşan kadrolar yaratmak amacıyla zorunluklar dışında üyeler arasında değişikliklere yer verilmedi.

TJK Bülteni, geçtiğimiz yıl yeni bir sisteme geçmişti. Bu sistemin en yüksek verimlilikte çalışmasına çabalayan iki editör Doç. Dr. Ayhan Erler (ODTÜ) ve Dr. Okan Tekeli (MTA) bu dönemde de görevlerini sürdürecektir.

Yeryuvarı ve İnsan Yayım Kurulu ise Dr. Demir Altiner (ODTÜ), Dr. Ussal Çapan (HÜ), Murat Erendil ve Vedat Oygür (MTA), Dr. Nuri Terzloğlu (AÜ) den oluşuyor.

Yer bilimleri Terminolojisi Bilimsel ve Teknik Kurulu üyeleri Yavuz Hakyemez, Yavuz Ulutürk ve Fırat Ünal'dan (MTA) oluşuyor. Kurul, yer bilimlerini dilinde kullanılan ve önerilen sözcüklerin fişlenmesi çalışmalarını sürdürüyor.

Bilimsel Toplantıları Örgütlenme Kurulu Dr. Tandoğan Engin, Dr. Aydoğan Boray, Mehmet Biten (MTA), İnsan Taşkın (DSİ), Muzaffer Siyako (TPAO), İrfan Gencer (Etibank) den oluşuyor.

Fotoğraf Arşivi Teknik Kurulu Tayfun Bilgiç, Emin Elibol ve Şener Teoman (MTA) dan oluşuyor.

Tanıtmaya Haritaları Teknik Kurulu Dr. Tuncay Ercahan, Behçet Akyürek, Ali Dinçel, Esat M. Öztürk, Gerçek Saraç ve Ahmet Türkecan'dan (MTA) oluşuyor. Kurul'un geçen dönem hazırlamaya başladığı Bodrum Yarımadası'na ilişkin ilk broşürün taslak çalışmaları bitmek üzere.

—«OO»—

EN İYİ STAJ RAPORU YARIŞMASI

TJK'nın her yıl düzenlediği «En İyi Staj Raporu Yarışması» sonuçlandı ve kazanan öğrencilere ödülleri Kurultay sırasında verildi.

TJK'nın düzenlediği bu yarışmanın amacı, jeoloji eğitiminde özendirici olmak ve öğrencileri TJK'nın «Yayım Amaç ve İlkeleri ve Yayım Kurulları»na uygun biçimde bilimsel ve teknik yazı hazırlamaya alıştırmaktır.

Yarışmaya, üniversitelerin jeoloji bölümleri staj komisyonlarının gönderdiği üçer adet staj raporu katılmaktadır. TJK'nın oluşturduğu seçici kurul, bu raporları inceleyerek bir sıralama yapmaktadır. Bu değerlendirmede kurulun göz önünde tuttuğu ölçütler raporun hazırlanış biçimi, anlatım düzeni, içerik açısından niteliği ile fikir ve katkıdır.

Bu yılki yarışmaya, Ankara Üniv. Fen Fak., Dokuz Eylül Üniv. Müh. Mim. Fak., İstanbul Teknik Üniv. Maden Fak. ve İstanbul Üniv. Müh. Fak. Jeoloji bölümlerinden toplam 11 adet staj raporu katıldı.

Yapılan sıralamada İÜ'den Hidayet Çakır, «TPAO Araştırma Merkezi Arama Laboratuvar Çalışmaları» konulu staj raporuyla birinciliği kazandı. Yine aynı üniversiteden Mehmet Keskin, «Emet yöresinin jeolojisi ve yöredeki kolemanit cevherleşmesinin oluşumu» konulu raporuyla ikinci, ve AÜ'den Nilüfer Sarı «Ankara - Nallıhan - Çayırhan yöresindeki kömür potansiyeli» konulu raporuyla üçüncü oldular. Ayrıca Dokuz Eylül Üniv. den Nursel Özcan «Ostrakodlar, spor ve pollenler, memeli iskelet kemikleri» konulu raporuyla mansiyon ödülünü kazandı.

1983 yılı yarışmasının birinciliği kazanan Hidayet Çakır, raporuna konu olan çalışmasını TPAO Araş-

tırma Merkezi Arama Laboratuvarlarında yapmıştır. Bu laboratuvarlara bağlı servisler raporda ayrı bölümlerde ele alınmış ve her servisin amaçları ve çalışma yöntemleri hakkında kuramsal bilgi verilmiştir. Her bölümde, bu kuramsal bilgiden sonra o servise ait eğitim kesitlerine yönelik uygulamalı çalışmaların sonuçları verilmiştir. Marmara Bölgesi'ne ait kesitler sedimanter petrografi, ve GD Anadolu Bölgesi'ne ait kesitler de mikropaleontoloji açısından incelenmiştir.

1984 yılındaki yarışmanın duyurusu, TJK tarafından yapılmış ve üniversitelere gönderilmiştir. Üniversitelerin jeoloji bölümü staj komisyonlarının, seçtikleri en iyi üç staj raporunu en geç 31 Aralık 1983 tarihine kadar TJK'ya iletmeleri gerekmektedir.

—«OO»—

Konferans :

KUZEY ANADOLU'NUN JEODİNAMİK EVRİMİ

TJK'nın sürekli etkinliklerinden olan Bahar Konferanslarından ilki, 13 Nisan günü MTA Enstitüsü'nde Dr. Şener Uşümezsoy tarafından verildi Uşümezsoy, İstanbul Üniv. Mühendislik Fak. Jeoloji Bölümü'nde araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır.

«Kuzey Anadolu'nun Jeodinamik Evrimi» konferansında konuşmacı, Rodop-Pontid çevresinde dağ oluşum sistemlerinin evrimini ele almıştır.

Dr. Uşümezsoy'a göre Pontid temeli ile Anatolid platformu arasında yer alan okyanusal bölgenin kapanımı sürecinde Pontid güneyinde Varistik (Armutlu, Kapıdağ) ve Permotriyasik (Kazdağ - Uludağ - Sakarya) yay - hendek sistemleri gelişir.

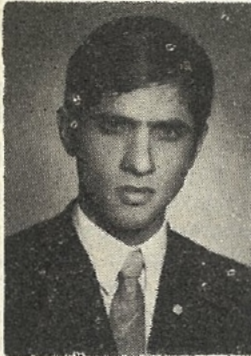
Okyanusun Alt Triyas sonunda kesin kapanımı sürecinde, Permotriyasik yay - hendek sistemi ile Anatolid platformu çarpışır. Bu çarpışma, Elbruz - Hindukuş - Kunlun - Mekon Songma zonu boyunca sürer. Kuzeydeki Lavrazik ara bölge (Pontid - Transkafkas - Afgan Türkistan - Tarım) ile güneydeki Gondwanik ara bölge (Anatolid - İran - Afgan - Tibet) arasında Varistik - Indosman üstelenmiş orojenik kuşakları uzanır. Bu kuşakların, güneydeki Gondwanik ara bölgeyle kesin çarpışması Alt Triyas sonunda gerçekleşir. Kuzeydeki Lavrazik ara bölge ile Baltık - Kazak kalkanının çarpışması sonucunda da Balkanik - Kuzey Kafkas - Ropet - Thien Shan Varistik kuşağı gelişir.

Kuzey ara bölgenin güneyinde yer alan Permotriyasik yitim nedeniyle, kuzey ara bölge içinde (Istranca - Büyük Kafkas Hindukuş) kenar çanağı açılır. Bu kenar çanağının, Orta Jura'da güneye A tipi yiterek kapanması sonucu Kimmerit sistemi gelişir. Kimmerit sistemini, kuzey ara bölge içinde yer alan Istranca - Büyük Kafkas ve Kuzey Hindukuş orojenik kuşağı oluşturur.

Alpit sistemi, Alt Jura'da açılmaya başlayan Vardar - İzmir Ankara - Erzincan - Zangestur çanağının kuzeye yiten kapanımıyla gelişir. Çanağın kesin kapanımıyla gelişir. Çanağın kesin kapanımı Paleosen sonunda kitasal çarpışma ile son bulur.

Vardar - Zangestur çanağının kuzeye dalan yitimi nedeniyle, kuzey ara bölge içinde ikinci kenar çanağı (Srednogora - İç Kafkas) açılır. Volcano - sedimanter Srednogora - İç Kafkas çanağı, Eosen'de güneye A tipi yiterek kapanır. Bu kuşak boyunca Srednogora, Kuzey Pontid ve İç Kafkas volkano - sedimanter ve plütonik toplulukları yer alır.

ERDAL ŞENÖZÜ YITİRDİK

Türkiye Jeoloji Kurumu'nun üyelerinden, Jeoloji Yüksek Mühendisi Erdal Şenöz'ü üzücü bir iş kazası sonucu yitirdik. Şenöz, Karakaya Barajı göl alanında yapılmakta olan demiryolu köprüsünün zemin sondajları sırasında 12 Mart 1983 günü platformun batması sonucu Fırat Nehri'ne düşerek kayboldu.

Erdal Şenöz 1949 yılında Nevşehir'de doğdu, 1969 yılında A.Ü.F.F. Jeoloji Bölümü'nde başladığı öğrenimini 1974 yılında tamamladı. 1974 - 1976 yılları arasında MTA Enstitüsü Maden - Etüd Dairesi'nde görev aldı. 1976 da AÜFF Jeoloji Müh. Bölümüne asistan olarak girdi. 1978 yılında «Attepe - Kızıldağ Demir Yatağının Jeolojisi» konulu yüksek lisans çalışmasını bitirdi. Daha sonra, «Yahyalı Karbonatlı Kurşun - Çinko Cevherleşmelerinin Jeolojisi» konulu doktora çalışmasına başladı, ve bu çalışmayı tamamladığı halde tez savunmasına giremeden sözleşmesi yenilenmediğinden üniversitedeki görevinden ayrıldı. Son olarak, meslek yaşamını Jeomekanik Mühendislik ve Sondaj Ltd. Şirketi'nde sürdürmekteydi.

Çalışmalarındaki titizliği ve sakinliği, efendi davranışları ve içten arkadaşlığı ile tanınan ve sevilen Erdal Şenöz'ün aramızdan zamansız ayrılışı, bizleri sonsuz bir üzüntüye boğmuştur. Kederli ailesinin acısını paylaşır, tüm yerbilimcilere ve arkadaşlarına başsağlığı dileriz.